

Передплата

на «РУСЛАНА» вносити:

в Австрії:

на цілий рік . . . 20 кор.
на пів року . . . 10 кор.
на чверть року . . . 5 кор.
на місяць . . . 1-70 кор.

За границею:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків

Поодинокі числа по 10 сот.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.» — В Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дні крім неділь і руских свят о 5¹/₂ год. пополудни.

Редакция, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 1. пл. Домбровского (Хорунщини). Експедиція місцева в Агенції Соколовского в насажі Гавемана.

Рукописи звертає сядише на попередне застереження.

Рекламації неопечатані в вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 сот. від стрічки.

Політичний огляд.

Австро-Угорщина.

Міністерське пересилене викликане поданем чеських міністрів о відставку отриває ще кілька днів. Бар. Бек не міг ще монархії предложити нічого певного в сій справі, а має се вчинити на послуханю, що відбуде ся в суботу. Тимчасом зібрала ся парламентарна комісія чеського народного союзу а держ. ради, щоби порозуміти ся з чеськими міністрами що до політ. положеня а можливо також і з бар. Беком. Як запевняє Slav. Korresp, в такі позначки, котрі роблять неможливим рішене про відставку чеських міністрів уже в сій хвилі. Дня 31. с. м. відбула ся також нарада мужів довіря німецьких вольнодумних сторонництв. Они зазначають, що напрям теперішньої політики австрійської виміреній на знесилене становища Німців в Австрії і тому треба обдумати способи що до нової тактики Німців в держ. раді, а також, чи німецькі міністри мають дальше оставати в кабінеті бар. Бека.

Трудність політ. положеня в Австрії спричинила, що речинець скликаня держ. ради, як звіщає N. fr. Presse, пересунуено на конець листопада (і тому й галицький сойм має ще до того часу радити), але в тім речинці зібралаб ся держ. рада лише тоді, як бар. Бек буде мати повну поруку, що обради будуть ведені спокійно. Дятого з початком слідуячого тижня розпічне бар. Бек переговори з провідниками парламент. сторонництв, щоби з ними порозуміти ся про політичне положеня.

Ворохобня улична в Празі прибрала вчера вечером такі розміри, що залага була вже на поготові. Проти ворохобників вислано цілий полк піхоти і два шwadрони гузарів. Позаяк побоюють ся нових забурень, має бути залага в Празі скріплена. До карного суду відставлено більш 60 осіб, а проти 48 поліціантів вигочено дохожденє дисциплінарне з закидом, що належать до радикальної чеської організації. Дневник Кльофача Ceske Slovo взиває до залишеня ворохобні учинної проти Німців а накликає до бойкоту німецьких купців в Празі за прикладом бойкоту в Царгороді і Білгороді.

Кн. Ліхтенштайн промовляв в неділю перед виборцями на Верінгу і висловив погляд, що не вірить в можливість обструкції в держ. раді, за котру не міг би ніякий посол приняти одвічальности супроти домагань суспільних реформ. На его погляд пересилене не буде тривке. Краківський Czas знов зазначає, що ніяка парламентарна комбінація не булаб можлива хиба §. 14. по році експерименту з новим парламентом, як кажуть Німці: ті самі нитки, тільки менше число!

В Угорщині політичне положенє не менше трудне, як в Австрії. Там важить ся доля виборчої реформи, від котрої висліду завися-

мий дальший розвиток країв угорської корони і їх звязи з монархією. На се вказує в окремії статі дописуватель Reichspost і відкликає ся також до австрійських христ. суспільників, щоби і они пособляли користному рішеню тої справи. «Се не в чисто угорска справа, пише сей дописуватель з Пешту, чи побідить плюральна система чи ні, бо після того уложать ся в Угорщині всі політичні відносини. Коли тепер побідить плюральна система і Кошутовці будуть витязями, тоді не удержить ся народогосподарска спільність монархії, тоді прийде до розділу армії, а за тим прийде і особиста унія. Сталаб ся одна з тих похибок, котрі змінялиб цілий розвиток і повернулиб его в зловіщім напрямі. — Ще ніколи за 50 літ останних широкі верстви народні не були так близькі серцю монарха, як тепер. Колиб розбив ся на нічім замах гр. Андрашого на сей союз між народом а володаром, тоді послідувалаб переміна велика, що зближилаб вельми Угорщину з династією, колиж гр. Андрашому повелоб ся свої змаганя перевести, тоді будуть торжествувати вороги династії, бо они усунулиб одну небезпечність, яка їм грезить».

Заграниця.

Війна чи мир? Таке питанє задають собі політичні керманічі задля певности положеня і безрадности правительства турецького, як і задля політичного звороту у внутрішнім положеню Туреччини, про котре розходять ся як найсуперечнійші вїсти. Вказують іменно на знесилене впливу молодотурецького сторонництва а на зріст в спятних змагань в слові і письмі. Національні почуваня молодотурків роздратовані вельми програмою конференції, а хоч в загалі настрої в Туреччині заводіває програма конференції, може довести Турків до розпуки і війни. Внутрішнє положенє в Туреччині також задля того стало грізнійшим, бо сила впливу молодотурків маліє з вичерпанем грошевих засобів а зростає сила вспятних змагань, бо їх представники розпоряджають значними грішми. Солунський офіцерський корпус і комітет молодотурецький напірають на великого везира, за вою вничим міністерством.

Про болгарсько-турецький спір надходять вельми суперечні вїсти. Турецький амбасадор в Парижі Наум-паша заявив, що его правительство рішило ся застановити всі розпорядки в справі мобілізації, одержавши з Болгарії запевненє, що она не думає ворожо виступати проти Туреччини. Таким способом змінилоб ся положенє зовсім. Тимчасом з Софії звіщають, що там не думають робити Туреччині ніяких уступок, а міністри болгарські рішучо сему супротивляють ся.

Редактор турецького дневника «Kadim» мав розмову з болгарським міністром війни Паприковом, котрий заявив, що Болгарія не

думає про війну. Але той сам дневник подає вїсть, що болгарські жовніри на границі показують турецьким жовнірам бомби з окликами: «ми готові, а чи ви також?»

Французский амбасадор в Царгороді доніс своєму правительству, що Туреччина вправді не оповістила явно мобілізації, але практично переводить її. Ухвала болгарского правительства, щоби в справі східних залізниць не робити Туреччині ніяких уступок, і щоби відказати заплати гарачу за східну Румелію, викликали в Царгороді велике розярєне. Одначе париский амбасадор Туреччини запевняв дописувателя Reichspost, що положенє ще не в таке грізне, але небавом наспів вїсть про важну подію.

Недовіре до англійської політики в Туреччині щораз зростає, а хоч правительственні і молодотурецькі дневники сего ще не признають явно, і деякі оборонці англійської політики запевняють, що Туреччина може числити на Англію, то зневіра щораз більшає.

Між Австрією а Туреччиною ведуть ся переговори, що доведуть імовірно до порозуміння. Австрія має обняти поруку що до незайманости санджаку, що для Туреччини в вельми відрадным супроти посторонних забагів сербських і чорногорських політиків, котрі радіб санджак поділити між свої держави, Колиб Сербія або Чорногора наїхали санджак, тоді Австрія виступилаб з оружною помічю Туреччині.

В Сербії починають доходити помалу до переконаня, що Австрія не дасть ся низвати білгородською ворохобнею уличною і промовами наслідника престоло, зазначаючи, що Сербію вважає не на рівні з іншими державами. Імовірно ще з кілька днів отривають уличні галабурди а після того населенє втихомирить ся, а крім того переконає ся Сербія, що всякий наїзд ватаг добровільців через границу до Босни не буде можливий і тим способом також на границі верне лад і спокій.

Так само в Туреччині рішучі представленя австрійского амбасадора в Царгороді Паллявічінього зробили належне вражінє. Висока Порта починає пильно заходити ся коло того, щоби здержати змаганя до дальшого бойкоту австро-угорських товарів і купців. Бойкотивий рух починає остигати, а скоро Порта поновить ще рішучі прикази, тоді цілий рух щезне. Турецьке правительство виступає також рішучо проти дневникарських нападів на німецького цїсаря. Часописи конфісковано а редакторів потягано до одвічальности.

Тимчасом в Білгороді триває дальше бойкотованє австро-угорських товарів, а перед склепами австро-угорських купців стоять контрольори, котрі не допускають покупців до склепів. За знищеня заподіяні австро-угорским купцям недільними галабурдами уличними сербське правительство на домаганє австро-угорского посольства в Білгороді приобіцяло

дати відшкодована. Так само за напастоване кореспондента N. fr. Presse в Білгороді на представлення австрійсько-угорського міністерства загр. справ правительством сербське обіцяло потягнути на насеників до одвічальности.

Однаке при тім всім Сербія не перестає спроваджувати покванно оружя з підмогою перемитників, а крім того намагає ся великосербську пропаганду розповсюджувати також в Угорщині і в австро-угорським війську. Сербські агітатори заповідають, що на случай війни між австрійськими і угорськими Сербами вибухло би повстанє.

Допись з села.

(Груба омибка).

В хорошо і вельми розумно написаним артикулі, послідного числа «Ниви»: „Ad majorem Polonia laetitiam“ (сторона 500) висказано ось що: „А «Народне Слово» знамените для пів інтелігенції і жінок. Жінки кацапів навіть предплачують і читають его“. Чи дійсно „Народне Слово“ заслужило на таку похвалу, чи дійсно єсть так чесне і правдиве, як его представляє автор реченої статі, позваляємо собі сумнівати ся по тім, що ту низше наведемо.

В своїм часі помістило «Народне Слово» без жадних застережень справозданє з віча відбувшого ся в Копичинцах, де вічевики домагають ся, щоби редакцію «Діла» знов передано п. Цегельському, тимто уділило томуж повну апробату за написанє артикулу: „Ad majorem Poloniae gloriam“.

Га часопись наділяє повним признанєм п. Павлика¹⁾ яко вельми тактовного і характерного редактора „Громадского Голосу“, тижневника, котрий майже в кождім числі безпощадно гадить і поневіряє Церков і ві служителів! А вжеж злоба «Народного Слова» доходить до точки кульмінаційної в помещенім в ч. 119. артикулі, де з їх Ексселенції О. Митрополита зробив простого махера виборчого. Декотрі уступи були так драстичні, що прокуратория привневолена була їх перечеркнути. Вправді помещено там в 123 числі кореспонденцію о. Доноровича «в обороні правди», де речений отець адементував погані закиди зділані неслухно і несправедливо високому Достойникови Церкви, лиш соблазнь нанесена не так легко дасть ся затерти. Факт єсть фактом, що в згаданім письмі явна зла воля виступає супротив єрархії церковної а тим самим супротив всего духовенства²⁾.

В тімже письмі помещена статя «з лаяцкого морального багна», де злоба, безсидний цинізм і некультурність о первенство з собою борють ся, автор статі покористав ся знать якою то вшепольскою, дневникарекою шматою³⁾ і достогидить безпощадно о. Врублевского. Він попустив віжки розслабленю своєму до того степеня, що і ту прокуратория привневолена була не одно перечеркнути. Хотий би речений Єзуїт був істинно таким клягим ворогом Русинів, яким его змалювало «Народне Слово», то еще не управляло сю часопись личність тогож отця так безстыдно болотом обкидати і ширити соблазнь межи християньским народом і в особі его збезчестити все свьященство. Нині вже явно стало, що

вся та негідна писанина була на ложі оперта. Справа передана судови до розслідження. Ось хорошу заплату дістали оо. Єзуїти за зреформованє Чину Василянського. У нас на Руси се не новина!

Начальним редактором реченої часописи єсть п. Андрей Веретельник, той сам, котрий редагував в християньским дусі писану «Основу». — Ну хто мені платить, сему пишу! Се сумний і вельми сумний обяв! Він став редактором письма, котре так сильно радикалізмом воняє.

Думаю, що не ошибну ся, коли скажу, що поза плечима пана Веретельника стоить партія сих покровителів справи рускої¹⁾, котра в злуці з жидовою приєднала ся за діло нарид наші благодатьми новітної культури (властиво псевдокультури) ущасливити. Utinam sim falsus propheta!

Оден з предлатників „Ниви“.

Огляд часописий.

(«Рідний Край» про задачі української інтелігенції, щоби стати нам поруч з иншими культурними народами. Ще про смерть і заслуги Миколи Дмитривса. Świat Słowiański про «Руслана» з нагоди статий «Сучасне положенє Русинів» і про відносини Поляків до Москвитів).

(Конєць ?).

Świat Słowiański в жовтневім випуску в огляді славянської печати подає ширший зміст наших статей «про сучасне положенє Русинів і мпямі угодові переговори» і признаючи справедливість наших виводам про шкідні наслідки гононеня за популярністю, котра витворисє політику без плану і всякої основи, робить «Русланови» зовсім неоправданий і безсловний докір. «Шкода велика, пише Świat Słow., що сам «Руслан» не може мати чистого сумління що до балвохвальства популярности (бож і він Сичинського іменував «героєм»); а коли здобуде ся на цивільній відвагу, може найкрасше прислужити ся землякам».

Отже ми звиваємо Świat Słowiański, щоби навів се місце нашої статі, де ми мали нібито назвати Сичинського «героєм». Ми певні, що Świat Słow. не найде сего, а зачерпнув хіба з другої руки з Dziennika Polsk. чи Gazet i Narodow-oi, котрі також накладали ся на «Руслана» з подібним докором, але з такою самою безсловністю, як і Świata Słow., бо наводили проти нас слова зацитовані в одній нашій статі в сій справі з «Діла» і сей цитат прийняли яко наші слова власні. Чи се чесно, питаємо редакцію Świata Słow.?

А що до цивільної відваги, то можемо запевнити Świat Słow., що ми все сьміло висловлювали свої погляди, не оглядаючи ся на те, що на нас сипали ся за те громи з польского, москвофильского, руского национал-демократичного і радикального та соціалістичного табору. А може Świat Słow. не вважає сего цивільною відвагою, наколи статя написана зі спокоем і уміркованєм, а бажав би, щоби визначала ся такою палкістю пересадною, як то часом лучає ся редакторуви Świat-a.

Що до союза Поляків з нашими москвитями виправдує ся Świat Słow., що ніхто з поважних в се не вдавав ся. Але в сій справі виручив

нас в місячнику Przegląd Powszechny кс. Урбан, котрого статю на адресу Świata Słow. ми недавно перепечатали перекладом в «Руслані» і сі замітки кс. Урбана повинен собі Świat Słow. добре затамити, тим більше, що й він пішов на стежку популярности і длятого змінив свою тактику що до Русинів-народовців.

Świat Słow. вважає, що наші замітки зроблені з нагоди посольского звіту гр. В. Дідушицкого в Самборі за далеко посунені і зазначує, що волів би, колиб «Руслан» сказав, що сам думає про поділ Галичини і чісю точку приймає ще до своєї програми, щоби не різнити ся від инших, щасливших популярністю.

Не будемо на се відповідати з такою іронією, з якою Świat Słow. звертає ся до нас, але скажемо єму зовсім поважно, що ми висловили свій погляд про поділ Галичини в «Руслані», ще тоді, коли Świata Słow. й на сьвітї не було, не оглядаючи ся зовсім за популярністю щасливших. Відсилаємо отже редакцію Świata Słow. до І річника «Руслана», де ми подали багато програмових статей а про поділ Галичини висловили свій погляд в ч. 116 в і д р е д а к ц и ї, а в ч. 117 для скріпленя наших виводів навели ми статю про сю справу нашого визначного політика і народолюбця пок. о. Степана Качали (напечатану ним в львівській «Основі» з 12. жовтня 1870). Зволить отже Świat Słowiański прочитати собі і наші виводи і виводи о. Качали а тоді не буде у него сумніву про се, як ми на сю справу задивляємо ся.

А на останку ще одно слівце. На стор. 928 Ruska kronika того самого випуска подає за київскою «Радою» статистичні дані про рускі часописи в Галичині. Треба додати, що се подає п. Лозинський (index in sua causa) отже нічого дивного, що для звеличення сили «Діла» подав, що оно має аж 4000 предплатників, для виказаня сили радикалізму і соціалізму подав, що «Громад Голос» має 1000 предплатників (хоч недавно задля недостачи гроша мав уже застановити видавництво), що «Земля і Воля» має 2000, «Народне Слово» 3000, а «Червоний Прапор» 4000 предплатників, але для обнаження значіння «Руслана» подає, що має заледно 300 передплатників! Ціль такої статистики аж надто ясна і зрозуміла, а безсторонний чоловік може засягнути інформацій і на почті і в печатні. З такого жерела, з якого дістала «Рада» сі інформації, не можна зовсім дізнати ся щирої правди і се повинен і Świat Słow. собі затамити.

НОВИНИ

— Календар. В четвер: руско-кат.: † Якова ап.; римо-кат.: Кордулі. — В пятницю: руско-кат.: Евлямпія; римо-кат.: Івана Капістр.

— Перенесере мощів бл. п. Анатолія Вахлянина, ц. к. шкільного радника, числ. професора акад. гімназії, першого голови віденської «Січи» і львівської «Просьвіти», основателя і директора «Висшого Музичного Інститута», голови «Львівского Бояна» і пр. і его отця Климентія Вахлянина, парох-ювілята Сінявн, відбуде ся у Львові завтрішного четверга на Личанівським кладовищі з 13. поля до родинної гробниці точно о 10 год. рано. На сей сумний обряд запрошує родина всіх Своєків, Приятелів і львівску руску Громаду.

Заупокійні тихі Служби Божі в панахидою відбудуть ся в пятницю дня 23. жовтня в Преображенській Церкві о год. 9½ рано.

— Русний член красвогo виділу. Справу особи руского члена кр. виділу обговорюють польські часописи від самого початку отвореня

¹⁾ Уже не в редактором а посло П. Думка. — Ред. Русл.

²⁾ а всепольскі часописи мали ту безличність назвати се письмо митрополитичим органом! — Ред. Русл.

³⁾ соціалістичним Глос ом. — Ред. Русл.

¹⁾ катилінарскі екзистенції, що піднівають ся під патріотизм і грають на найнижших інстинктах, щоби гандель ішов! — Ред. Русл.

²⁾ Див. чч. 225—227.

сесія. На першій місці ставлено кандидата з поміж Москвичів, яко *porządnych Starorucsinów*. Але ті самі газети бачили, що з Москвичами не можна числити ся та що український клуб соймовий має рішуче першество до делегованя з поміж себе члена кр. виділу. Найбільше за Москвичами побивав ся їх протектор *Dziennik Polski*, який ще оноді радив, аби ціла руска репрезентация соймова зібрала ся разом і визначила з поміж себе кандидата. Если б не могла на него згодити ся, то мав рішати жереб. Сей гумористичний проєкт висміяли зараз *Przegląd* і інші польські днівники. Вчора над тою справою радило польське коло соймове від 5. до 11½ год. в ночи. Проводив пресес кола др. Гломбінський. В дискусії показало ся, пише *Kur. Iwów.*, що межі польськими послами нема однодушности, чи коло має голосувати за Українцем чи Москвичом. Дискусія була вельми жива. При голосованю заявило ся 73 послів за Українцем, 31 за Москвичом, а 3 картки були білі. Справа особи кандидата не була обговорювана. Застережено лише, що посол до держ. ради не може бути членом кр. виділу. Переговори з українським клубом в справі особи поручено парламентарній комісії польського кола. Членом краєв. виділу буде вибраний пос. др. Евген Олесницький, який в тім разі зрече ся мандату до державної ради.

— Перший виклад д-ра Стефана Рудницького, доцента географії з українською викладовою мовою, зібрав позавчора по полудни значну скількість слухачів у малій салі фізичного інститута львівського університету при ул. Длугоша. Нового доцента привитав іменем українського студентства акад. Володимир Герянович, висказуючи радість ізза тих користей, котрі українські виклади географії принесуть нашій науці й нашій національній справі. Відповідаючи на сей привіт, др. Рудницький висказав надію, що спільно зі студентами зможе працювати на ниві географії, якої вага для світогляду й культури велика, та яка, на жаль, дося в нас майже нетикана. Після того др. Рудницький проголосив свій перший виклад, у котрім представив становище географічної науки в загальній системі наук і зосібна серед природних наук, та розпочав оголошений на сей пієрвік свій спеціальний курс „фізичної географії“. — Як відповідь д-ра Рудницького на привіт, так і его виклад винагородили присутні оплесками. До сих оплесків прилучаємось і ми, бажаючи молодому ученому як найкращих успіхів на полі університетської й педагогічної діяльности.

— Стан почтових офіціантів і аспірантів

Дня 11. жовтня відбуло ся віче почтових офіціантів і аспірантів, на котрім довідали ся ми, що так пп. послы як і суспільність зовсім не знає нашого стану, хибно ідентифікуючи его зі станом канцелярийних офіціантів. Не маючи иншого способу як краєву пресу, хочемо сею дорогою поінформувати широкі круги суспільности що до різниці між одною а другою категорією. Почтові офіціанти се давні експедитори з перед 1902 р., котрі в згаданім році наслідком організації дістали назву почтових офіціантів. Від самого початку свого естнованя має ся категория урядників застережений степеня образования, бо вимагає ся від них що найменше укінчення з добрим поступом низших клас середних шкіл, по чим наступає безплатна п.в.р.ч. практика і фаховий іспит. Противно канцелярийні офіціанти зовсім не мають означеного степеня образования, віяких іспитів і виконують підрядну службу, підчас коли почтові офіціанти виконують службу на рівні з державними урядниками і є іменовані за декретом. Із сего титулу жадають они повних прав державних урядників. За вічевий комітет: *Москвинський* предсід. *Верещак* секр.

— Для сільсько-господарської школи. Року 1906 помер В. К. Висоцький і в своїм заповіті записав в користь чернігівському губернському земству 184 десятин ліса з землею при хуторі Лютоць, сосницького пов., з тим, щоб там збудовано сільсько-громадську школу. (Ч. Сл.).

Оповідки.

— Репертуар руского театру в Станиславві. (Саля тов. ім. Монюшка. Початок представлення 7½ вечером. Білети продає „Народна Торговля“, а від 5. год. каса театру).

В четвер дня 23. с. м. „Мари“ родинна драма в 3 діях Г. Ібсена.

В суботу дня 24. с. м. „Барон циганів“ оперетка в 3 діях Стравса.

В неділю дня 25. с. м. „Серед бурі“ історичні картини зі співами в 5 діях Бориса Грінченка

— Кандидати желаючі привіяти св. Тайну священства мають дня 23. жовтня 1908 тов. в пятницю явити ся в Митропол. Ординарияті.

— Іменованя в судівництві. Прокуратор Вяч. Черви зі Стрия іменований прокуратором в VI ранзі в Станиславві, а на его місце в Стрию іменований др. Вікт. Свобода в VII ранзі, радник суду зі Станиславова. Секретар суду Кар. Найгоф перенесений з Залозець до Бережан. Повітовими судьями іменовані суд секретарі: Алекс. Грвглевський в Миколаєві, Кар. Тувіковський в Кутах, Войт. Творонський в Перемишлянах, а секретарем адюнкт Стан. Доуїхт в Ліска в Залізацях. — Перенесені судові

радники: Г. Гуральський з Белза до Стрия, К. Риботяцкий з Ходорова до Самбора, Йос. Горіца з Підволочиск до Станиславова, Влад. Кропінський зі Стрия до Перемишля, др. Р. Найман з Сянока до Львова, Ігн. Красовський в Староїсоля до Самбора, Павло Білінський з Миколаєва до Бережан, др. Ів. Гозер в Бережан, Т. Рибіцкий з Янова і Йос. Романович зі Злочова до Львова, Вас. Маларкевич з Самбора до Перемишля, Іван Огоновський з Бережан до Перемишля, Ад. Нехай з Коломиї до Львова, др. Йос. Ганчаковский з Отинії до Станиславова, Іл. Френкель з Перемишля до Сянока. — Іменовані радниками судовими секретарі: Каз. Пйотровський зі Львова в Самборі, Ів. Гайльгофер в Стрию, Ст. Альбіновський з Перемишля в Станиславві, др. К. Рибіцкий в Стрию, Мих. Дрогомирецький в Коломиї, Ед. Добошинський з Вадовиць в Сяноці, Каз. Березинський з Перемишля в Самборі, Йос. Павлович зі Стрия в Коломиї, др. Д. Енгель в Тернополі, Ів. Пеленьський в Сяноці, Волод. Козакевич в Самборі, Ад. Гарлвндер з Перемишля в Бережанах, Алекс. Могильницький в Станиславві, Ант. Гавлік з Ярослава в Коломиї, Алекс. Міський зі Львова в Злочеві, Алекс. Федорович в Кракова в Станиславві.

— З залізниць. Дирекция держ. залізниць доносить, що на шляху Тернопіль Збараж застановлено рух поїздів на одну добу з причини сніжних завій.

Галицький сойм.

Засіданє з дня 19. жовтня 1908.

Перед приступленем до дньовного порядку забрав голос пос. гр. Стан. Гарновський і покликуючи ся на папський ювілей, який святковано в неділю у Львові, виголосив бесіду, предкладаючи, аби ухвалено таке внесенє: „Сойм просить п. маршала, щоби его іменем переслав Св. Отцви таку заяву: „Сойм королівства Галичини і Володимирії з Бел. Кн. краківским складає у стіп Вашої Святости заяву і причене віри, вірности католицькій Церкві, пошани і послуху для его Голови. В 50-ту річницю Твого священства зволь, Св. Отче, прийати бажанє, аби Всемогучий Бог зпоміг Тебе своєю ласкою, боронив від небезпек і неприятелів, в намірах та предпринятях боронив, та щоби нам вірним дав ще довго оставати під кермою такого Пастира“.

Наглячість того внесеня ухвалено одностовно.

По приступленю до дньовного порядку мотивував пос. Лєо своє внесенє в справі реорганізації п. к. сторжі поліційної у Львові, Кракові і Перемишлі. То внесенє передано

Ч. 178.

Григ. Воробкевич про свої поезії.

Чернівці, 1872, 19. мая. Григорій Воробкевич до Олекс. Барв ого.

Не міг бим причини розумної найти, чому я до вас, друже мій, дося не писав. Правда, багацько в тім довгім часі мені докорило, багацько я і другим докорив, неодну я слезу власти і жалю пролив, і були часи, де я за все, і за добре і за зле, забував, но все таки чую ся виноват в ділі дружества, бо помнявше вашу віжливість, неізмінну прязнь і щире дружество ко мні, чую ся глибоко виноват пред вами. Но властне в тім состоїть щире дружество, що воно довго терпіливе і непам'ятловобне, тому надію ся, що ви мні мое мовчаніє довговременне за зле не возьмете.

А що ся тичить моїх недостойних творів, то шкода про них і одно словечко втратити; мені тільки жаль, що наша мати Русь так дуже в добрих творах душевних нуждається, бо щиро кажу, гірка мусить єї доля бути, коли вона на такі твори нісенітні спускає ся, як мої.

(Дальше буде).

Матеріяли до історії звосия Галичан з Буковинцями.

Ч. 177.

Концерт і театр в Тернополі. — Літер. товариство у Львові. — „Правда“.

Тернопіль, 1872, 17. квітня. Олекс. Барвінський до Із. В—а.

(З початку листу потішає О. Б. поета в его журбі, а потім пише):

Тепер же про воти. Прости, що дося я не відослав їх Тобі — не моя в сїм вина. Учні держали до недавна у себе; а наконец діїшло до сього, що як Ти зажадав їх вдруге, так я напер на них, отже сам катехит — Копитчак взявсь до переписання і нині мині віддав, дякуючи Тобі за їх сердешно.

23. л. марця відбув ся тут сей концерт чи там музикально-декл. вечер для учеників убогих. Деклямовали Твою думу Мурашки, котра здобула такий ефект, що декляматора, окрім численних оплесків, викликували.

Театрови тут досить добре ведеть ся — вибіраєть ся він незабаром до Заліщик, а відси до Черновець на ярмарок св. Петра.

Тепер ще додаю Тобі, о скілько тут на партикулярі знаю, про жатте наше народне.

Львівські академики, щоб не улягати

лінивству і індеферентизмови, замязали літературне товариство для взамної науки і поставили між иньшими важну ціль: видавати по можности як найчастіше бібліотечку народню, де-б заміщували ся твори письменників галицьких і українських. Тепер виготовили поезії Сироти (Кониського), усі зібрані і ще не печатані твори на 3 або 4 арк. друку.

Другий такий томик становив би Твій Нечай, котрого одну часть зладив до друку Осив, а потім, захорувавши, передав решту Володкови.

Решту томика другого заповняли би Твої поезії ліричні, очевидно наколи зізволши на те.

Від 15. (27. лат.) цвітня почне виходити літературно-політична часопись Правда під редакцією д-ра Олександра Огоновського. Виходити-ме за підмогою київської громади, а часть політична прийнята для того, щоб в недостатку народнього політ. органа держати в шаху Осиву і простувати погляди на народню справу. Часть літературну мають, після жічення Київлян, заповняти переважно тугейші наші письменники. Отже я Тебе прошу, щобиєсь був ласкав дещо приготувати для Правди і позволь мині з тих поезій, що Ти мені часами прислав в листах, післати до Правди.

громадській комісії з порученням, що она має здати з нею справу в тій сесії.

Потім з незвичайним приспінням ухвалено одну за другою точкою дневного порядку. І так ухвалено без дебати внесені бюджетові комісії, щоби вивізувати краєвий фонд дороговий позичковий в дальшу дотацію 800.000 К в вісьмох стотисячних ратах та підвищити дотацію на будову низшорядних залізниць з 750.000 на 900.000 К. Ухвалено також закон, який дає громаді м. Львова поруку краю за 400.000-коронову позичку на електричну залізницю.

З черги уповажнено кр. виділ до виконання впливу на іменоване державних інспекторів винних пивниць, приймаючи також резолюцію пос. Васунга, щоби в краю отворено 4 посади таких інспекторів. Ухвалено також візвати правительство до заснования технічного виділу в дрогобицьким старостві та реорганізації технічної служби в краю, а відтак прийнято звіт кр. виділу про краєву школу лісового господарства у Львові за рік 1906/7 разом з підвищенням учительських платень і переміною назви школи на висшу лісову школу.

По тім рішено переняти на власність краю шпиталик св. Софії у Львові, а справу отвореня повітового суду в Хоросткові відступлено кр. виділови до перевіреня, признаючи рівночасно внесені пос. Олесницького в справі заснования повітового суду в Стрілських полагодженням через тогорічну ухвалу, яка приняла звіт з діяльності VI. департаменту кр. виділу.

По полагодженю кількох дрібніших справ розвинула ся широка дискусія над звітом гірничої комісії про гірничі справи, які реферував пос. Замойский. По промовах цілого ряду бесідників прийнято внесені комісії.

МАЛИЙ ФЕЙЛЕТОН.

Про холеру.

(Конець).

Особливо треба дбати про чистоту на дворі, в хаті, одежі та рук, бо всяка нечистота — добрий корм для заразних мікробів. Холера починає ся у людини блювотою, а потім робить сь бігунка (понос) і корчі беруть в ногах та руках. Тіло холодне, синіє, голос пропадає. Иноді людина вмирає дуже швидко (тяжка холера), а иноді боліє довгий час і або подужає, або вмирає. Від холери вмирає звичайно 50%, себ то половина з тих, що заслаби.

Як занедужає хто на холеру, треба зараз дати знати лікареві або фершалові, щоб побіг ратувати, а тим часом і самому деякі заходи зробити; покласти хорого у постіль, найкраще з мягкой соломи або сіна, щоб потім не шкода було ту постіль спалити. Не треба стелити або накривати хорого кожухами, бо у вовні дуже трудно потім знищити заразу.

Всяку непотрібну і зайву (лишню) одежу та хатню справу повиносити з тої хати, де лежить хорий, щоб не чіплялась туди зараза; порожню хату лекше потім очистити. Дітей з хати також повабирати.

Хорому треба покласти на живіт припарку горяченьку (торбину з горячими висівками або тирсою, або хоч пляшку з теплою водою), наповати вго чаєм, кофієм (кавою), мятою, а при корчах розтирати ноги камфоровим олієм або спиритусом. Що далі робити — про те вже розкаже лікар або фершал.

Тепер дійшли лікарі способу щепити холеру зарані, задалегідь, так само, як щеплять людині ослаблену холерну отруту в невеликій порції, яка не може шкодити тілови. А тіло тим часом починає витворювати в собі противотруту і через тиждень щеплять в друге, вже трохи більше і тіло знов витворює в собі більше тієї противотрути. Ще через тиждень щеплять в третє і тоді можна бути певним, що така людина або зовсім не заслабне

на холеру, або коли й заслабне, то дуже легко поборе сю хворобу, бо має вже в собі готовий запас противотрути на холеру.

Ляхі люди розпускають серед темного народу всякі брехні про холеру, ніби то лікарі навмисне трують людей, розпускають холеру, хорих людей живцем кладуть у домовини і засипають вапном. Такі брехні пускала недавно і чорносотенна газета „союза русскаго народа“ — „Русское Знамя“. Се брехня і пускають єї ляхі люде на те, щоб сіяти скрізь ворожнечу у народі і підбивати темний, легковірний народ до насильства.

Лікарі й фершали і милосердні сестри вчать ся на те, щоб помагати людам, ратувати їх від хороб. Хто уважно прочитав се про холеру, той розміркує, що лікарі раз-у-раз працюють, щоб дочекатись найкрасшого і найпевнішого способу побороти заразних мікробів для добра людей.

Ніколи ні один лікар не думав навіть пускати на людей ні холеру, ні дифтерію, ні віспу, ні яку иншу хворобу. І дивно справді, що деякі люди не боять ся лічтись у лікарів від всіх инших хороб, не боять ся операцій робити, хоч і доводять ся тоді лікарям живе тіло ножем різати, — а боять ся тої холери і дають віри всім тим брехням і забобонам неподобним. Не в брехні і в темноті, а в правді і в знанні наша сила.

Телеграми

з дня 21. жовтня.

Відень. Тутешні дневники доносять, що цїсар в дуже острих словах висказав ся про демонстрації в Празі.

Прага. В добре поінформованих кругах запевняють, що намісник Куденгове дістав повносласть завести німковий стан в Празі, если би розрухи повторили ся.

Відень. Тут. преса згідно доносить, що мирні відносини між Болгарією а Туреччиною є на найліпшій дорозі і згода до 24 годин буде готова.

Софія. Появив ся указ короля Фердинанда, яким скликає ся сесию собранія на день 28. с. м.

Москва. Студенти тутешного університету ухвалили малою більшістю залишити страйк.

Будапешт. Президент угорск. кабінету др. Векерля був вчера у цїсаря на послуханю.

НАРОДНА ГОСТИНИЦЯ.

Готель, реставрація і казарня — ріг ул. Сикстускої і Косцюшка у Львові.

Прїхали дня 21. с. м.: Йосиф Ріпедкий, Стрий; Дмитро Ганущак, Перегінсько; Яків Тишовницький, Довголука; Іван Недимитко, Ходачків малий; Боніфатий Тереба, Острів; Сафат Шастало, Василів; Людвин Савицький, Стрий; Зигм. Шліхтінгер, Самбір; Людвик Баран, Коломия; о. Омелян Ковстантинович, Сянік; о. Тадей Скородинський, Трускавець; Володимир Левицький, Коршів; Василь Чичирдачук, Броди; Антін Павлишин, Вислобоки; Михайло Товарницький, Уліцко.

Нові книжки!

Люксові виданя!

МИХАЙЛО ЯЦКІВ: Казна про перстень, збірка оповідань; (вид. „Молодої Муза“ ч. 3.) стор. 130, ціна 2-50 К.

МИХАЙЛО ЯЦКІВ: Dorycki kruźganek, opowiadania z ukraińskiego, przetłóm. Sydir Twerdochlib, стор. 130, ціна 2-50 К.

СИДІР ТВЕРДОХЛІБ: В сьвічаді плеса, збірка поезій, (вид. „Молодої Муза“ ч. 8.) стор. 80, бр. 1 К, в опр. 1-60 К.

Головний склад в книгарни Тов-а ім. Шевченка, Львів, ул. Театральна ч. 7.

СПІШІТЬ СЯ

і закладайте фабрики ЦЕМЕНТОВИХ ДАХІВОК

бо в котрій громаді нема ще тої фабрики, то там заложить Виділ повітовий свою.

А тогди так гарний заробок піде в панські кишені, бо знайте, що виріб цементових дахівок приносить річно найменше 3.000 К чистого зиску. Виділи повітові вже позакладли свої фабрики в дуже багато громадах Тернопільщини, Городенщини і много инших повітах. Тож спішіть ся до діла, бо за кілька днів вже буде запізно, а тогди будете жалувати.

Хто схочє заложити собі ФАБРИКУ ЦЕМЕНТОВИХ ДАХІВОК, най напише до найбільшої рускої фірми Торговельно-Господарского Дому Стефана КОВЦУНЯКА в Коломїї, а звідти ему щиро порадять. Адреса така:

Торговельно-Господарский Дім
СТЕФАН КОВЦУНЯК в Коломїї.

Працюйте і щазїть!

Товариство взаїмного кредиту

„Джістер“

стоваришене зар. з обмеженою порукою у Львові.

приймає вкладки на книжочки щадничі на 4%, уділяє позички на скрипти за інтабуляцією на 6 прц.; і сплату розкладає на 10 до 15 літ (при 30 ратах піврічних вносить рата амортизаційна на капітал і відсотки 5 К 8 сот. від кождих 100 К позички.

Векелі приймають ся тільки 3 місячні, з 3 підписами, на 6 прц. до 7 прц.

Членами можуть бути позичку і дістати тільки члени обезпечені в „Джістрі“.

З зисків уділив „Джістер“ на публичні добродійні цілі квоту 45.835 корон.

Вкладки	2.795.183 К.
Позички уділені	3.410.684 К.
Удлі членські	234.398 К.
Цінні папери	130.452 К.
Фонд резервовий і інші	43.842 К.
Льокації	182.206 К.

Канцелярії Товариства при ул. Рускій ч. 20 отворені перед полуднем від 8—2 год.

Розклад залізничних поїздів

важний від 1. мая 1908.

До Львова приходять з	в				
	рано	перед пол.	по пол.	вечер	вночі
Кракова	5-50	8-55	1-30	5-45	9-50
Кракова	7-25	9-50	—	8-40	2-30
Ряшева	—	—	1-10	—	—
Підволочиск	7-20	12-00	2-15	5-40	10-30
Черновець	8-07	—	2-05	5-57	9-30
Черновець	—	—	—	—	12-20
Станиславова	5-40	—	—	—	—
Коломїї	—	10-20	—	—	—
Стрия	7-29	11-43	3-50	—	11-00
Пустомит	7-29	11-43	3-50	—	11-00
Самбора	8-00	10-30	2-00	—	9-10
Любіня	8-00	10-30	2-00	9-10	—
Рави рускої	7-10	12-40	4-50	—	—
Янова	8-26	1-15	5-00	9-25	10-10†
Брухович	7-10	—	12-40	4-50	8-20
Брухович	8-15	—	—	—	—
Зимної води	5-50	7-25	1-10	5-45	9-50

Зі Львова відходять до	в				
	рано	перед пол.	по пол.	вечер	вночі
Кракова	3-50	8-25	2-45	7-00	11-15
Кракова	—	8-40	6-12	7-35	12-45
Ряшева	—	—	3-30	—	—
Підволочиск	6-20	10-40	2-16	7-45	11-10
Черновець	6-10	9-35	2-23	—	10-38
Черновець	—	—	—	—	2-50
Станиславова	—	—	—	2-40	—
Коломїї	—	—	—	6-03	—
Стрия	7-30	—	2-25	6-42	11-25
Пустомит	7-30	—	2-25	6-42	11-25
Самбора	6-00	9-05	4-00	—	10-45
Любіня	6-00	9-05	—	4-00	10-45
Рави рускої	6-14	11-05	—	7-10	11-35†
Янова	6-58	9-15	1-35†	3-35	6-30
Брухович	7-21	11-05	—	—	—
Брухович	6-14	—	3-35	7-10	11-35†
Зимної води	3-50	8-40	3-30	7-35	11-15

ЗАМІТКА: Поспінні поїзди печатані товстим друком. — Поїзди їдучі лише в неділі означені †.